

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2730/2022
06.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство одбране, ВП 5006 Бујановац, коју заступа Војно правобранилаштво - Одељење у Нишу, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 5083/2021 од 23.12.2021. године, у седници већа одржаној 06.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 5083/2021 од 23.12.2021. године, става првог, другог, трећег и петог изреке.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против решења којим је одбачена тужба тужиоца у делу који се односи на солидарну помоћ тужиоцу због рођења детета и увећање зараде за ноћни рад, са затезном каматом, садржаног у ставу четвртог изреке пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 5083/2021 од 23.12.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу П1 165/20 од 06.09.2021. године ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на разлике између исплаћеног и припадајућег износа поклона Нову годину исплати укупан износ од 16.905,00 динара и то: за 2018. годину и 2019. годину у појединачно опредељеним новчаним износима и са затезном каматом на сваки појединачни износ, као у његовом садржају. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име солидарне помоћи због рођења детета исплати 45.281,00 динар са затезном каматом од 06.01.2017. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде штете због увећања зараде за ноћни рад плати 2.991,66 динара и то: за фебруар и март 2016. године у појединачним месечним износима и са затезном каматом, као у његовом садржају.

Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име неисплаћених накнада за исхрану у току рада за период од 01.02.2016. до 31.03.2019. године исплати 41.160,00 динара у појединачним месечним износима и са затезном каматом на сваки појединачни износ, као у његовом садржају. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.02.2016. године до 31.03.2019. године исплати укупан износ од 126.065,69 динара и то у појединачним месечним износима и са затезном каматом на сваки појединачни износ, као у његовом садржају. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати трошкове парничног поступка у износу од 153.896,00 динара са затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 5083/2021 од 23.12.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца за исплату разлике између исплаћеног и припадајућег износа поклона за Нову годину за 2018. и 2019. годину са затезном каматом. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу четвртм изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена на исплату накнаде за исхрану у току рада за период од 01.02.2016. године до 31.03.2019. године, са затезном каматом. Ставом трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу петом изреке, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца за исплату регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.02.2016. године до 31.03.2019. године, са затезном каматом. Ставом четвртм изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу другом и трећем изреке у односу на обавезу тужене да тужиоцу на име солидарне помоћи због рођења детета исплати 45.281,00 динар са затезном каматом почев од 06.01.2017. године до исплате, као и да на име накнаде штете због увећања зараде за ноћни рад тужиоцу исплати 2.991,66 динара у појединачним месечним износима и са затезном каматом, као у његовом садржају и тужба у том делу одбачена. Ставом петим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка, садржана у ставу шестом изреке првостепене пресуде, тако што је решено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној примени члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Ревизија је дозвољена у смислу члана 403. став 2. тач. 2. и 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр. 72/2011... 18/2020, у даљем тексту: ЗПП), због чега није било места оцени дозвољености изузетне ревизије применом члана 404. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у утуженом периоду био на служби код тужене као професионални војник у чину разводника. Тужена је тужиоцу у спорном периоду обрачунавала плату на начин који је исказан у обрачунским листама и у складу са истим је вршена исплата, с тим да исплатне листе за тужиоца не садрже топли оброк и регрес, као категорије које су обрачунаване и исплаћиване тужиоцу. Тужиоцу је тужена исплатила новчане честитке за Нову годину и то за 2015, 2016, 2017. и 2018. годину у износу од по 1.000,00 динара за једно дете (осим за 2018. годину за два детета) односно укупно 5.000,00 динара, и за 2019. годину за два детета укупан износ од 4.000,00 динара, што је мање од неопорезивог износа дефинисаног законом којим се уређује порез на доходак грађана и сходно члану 46. став 1. Посебног колективног уговора за државне органе. На основу налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке утврђена је висина спорних потраживања у складу са којим је прецизиран тужбени захтев.

На овако утврђено чињенично стање, правилно је другостепени суд применио материјално право из одредби Закона о раду, Посебног колективног уговора за државне органе, Закона о буџету РС, Закона о Војсци Србије, Закона о државним службеницима, Закона о платама државних службеника и намештеника и Правилника о платама професионалних припадника Војске Србије, цитираних у образложењу побијане пресуде и преиначио првостепену пресуду тако што је одбио као неоснован тужбени захтев за исплату разлике припадајућег износа поклона за Нову 2018. и 2019. годину и тужбени захтев за исплату накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за утужени период.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Одредбом члана 46. став 1. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС“, бр. 25/2015...34/18), који се примењивао у односном периоду, прописано је да је послодавац дужан да обезбеди деци запосленог старости до 15 година живота поклон за Нову годину – новчану честитку у вредности до неопорезивог износа који је предвиђен законом којим се уређује порез на доходак грађана.

Наведене одредбе КУ не прописују минимални, већ само максимални износ поклона за Нову годину - до неопорезивог износа који је предвиђен законом којим се уређује порез на доходак грађана, а висина новогодишњег поклона за сваку годину се одређује на основу одлуке послодавца. Дакле, послодавац је дужан да обезбеди новогодишњи поклон за децу запослених до 15 година који не може бити веће вредности од неопорезивог износа који је предвиђен законом којим се уређује порез на доходак грађана, али не нужно у тој вредности. Како је тужени за 2018. и 2019. године тужиоцу исплатио утврђену накнаду по наведеном основу, следи да је правилан закључак другостепеног суда да тужилац нема право на разлику између исплаћеног и вештачењем утврђеног максималног неопорезивог износа зараде на примања запосленог.

Правилна је оцена другостепеног суда да није основан ни захтев за исплату накнаде за исхрану у току рада за период од марта 2016. године закључно са мартом 2019. године и регреса за коришћење годишњег одмора, за период од 01.02.2016.

године закључно са 31.03.2019. године. Наиме, Закон о раду у члану 118. став 1. тачке 5. и 6, прописује право запосленог на накнаду ових трошкова у износу утврђеном општим актом и уговором о раду. Одредбом члана 29. став 2. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС“, бр. 25/2015 ... 34/18) прописано је да се основна плата запосленог одређује множењем коефицијента са основицом за обрачун и исплату плате, при чему су у коефицијенту у складу са законом којим се уређује начин утврђивања плата државних службеника и намештеника, садржане и накнаде трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Иста регулатива обрачуна плате професионалних војника РС предвиђена је и новелираним чланом 2. Правилника о изменама и допунама Правилника о платама професионалних припадника Војске Србије од 29.05.2017. године.

Супротно наводима ревизије, правилан је закључак другостепеног суда да се државни службеници, у конкретном случају професионални војници, налазе у посебном режиму радних односа на које се примењују посебни прописи у остваривању права, обавеза и одговорности из радног односа и да приликом одлучивања о праву на накнаду за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора нема могућности примене одредби Закона о раду, односно прописа који се односе на општи режим радних односа, јер је питање зараде и накнада зараде регулисано одредбама Посебног колективног уговора за државне органе и Правилника о изменама и допунама Правилника о платама професионалних припадника Војске Србије.

Са напред наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у преосталом делу применом члана 410. став 2. тачка 5, у вези члана 420. ЗПП, Врховни суд је утврдио да ревизија тужиоца није дозвољена.

Према члану 420. став 1. ЗПП, странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан. Ревизија против решења из става један овог члана није дозвољена у споровима у којима не би била дозвољена ревизија против правноснажне пресуде (став 2).

Чланом 441. ЗПП, прописано је да је ревизија дозвољена у парницама о споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. Уколико се тужбени захтев односи на потраживање у новцу у радном спору, дозвољеност ревизије се цени на основу члана 403. став 3. ЗПП.

С обзиром на то да се у овом случају не ради о парници из радног спора у смислу члана 441. ЗПП (код којих је ревизија увек дозвољена), иако тужилац тужбом тражи заштиту права из радног односа, јер предмет тражене правне заштите није заснивање, постојање или престанак радног односа, већ исплата солидарне помоћи због рођења детета и увећане зараде за ноћни рад, то се дозвољеност ревизије цени на основу члана 403. став 3. ЗПП.

Чланом 403. став 3. ЗПП, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази

динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Имајући у виду да се у овој правној ствари ради о имовинскоправном спору у коме се тужбени захтев односи на новчано потраживање, а како вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, то је ревизија тужиоца недозвољена, применом члана 403. став 3. ЗПП.

Нема места ни примени члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП, којом је прописано да је ревизија увек дозвољена ако је другостепени суд усвојио жалбу, укинуо пресуду и одлучио о захтевима странака. Цитирана одредба садржи и део који захтева да другостепени суд усвоји жалбу, укине првостепену пресуду и одлучи о захтевима странака, што значи мериторно окончање спора. Решењем којим се одбацује тужба не одлучује се о тужбеном захтеву, а тиме и праву на чије остварење је захтев усмерен. С обиром на изнето, ревизија тужиоца није дозвољена ни на основу члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлучио је као у ставу другом изреке на основу члана 413. ЗПП, у вези са чланом 420. став 6 ЗПП.

Тужилац није успео у поступку по ревизији па нема право на накнаду тражених трошкова ревизијског поступка, из ког разлога је решено као у ставу трећем изреке, на основу члана 165. став 1. ЗПП.

**Председник већа-судија
Добрила Страјина, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**